

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20'—, inozemstvo Din 30'—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopis se ne vračaja. — Oglasi po tarifi.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 18.633.

Škodljiva zaštita nezdravih razmer.

Marsikak greh bivše vlade »nacionalnega« bloka je že popravljen, toda mnogo grehov iz časov neslavnega PPŽ-režima je še ostalo. Med vsemi temi grehi pa je še največji — tiskovni zakon. Ne zaradi novinarjev, ker ti so osebno od tega zakona profitirali to, da jim ni treba biti več tako borbenim, ko nekdanji. Tembolj pa zaradi javnosti, ki mora danes prenašati tudi najtežje afele, ker je javna diskusija o aferah vsled tiskovnega zakona — nemogoča.

Poleg cele vrste drugih gorostasnosti določa namreč tiskovni zakon, da mora obtoženi urednik v osmih dneh predložiti ves dokazni material. Praksa, ki ni ravno pravici v ponos, je vse to poostrišla v tej meri, da mora biti dokazni material skoraj tako popoln, kakor bi ga moglo zbrati le sodišče koncem točno izvedenega dokaznega postopanja. Kadar pa kdo dela greh, ga dela v tajnosti in zato je tudi naravno, da so vse afele zakrite v veliko meglo. Vrh tega so skoraj vsi udeleženci pri aferi sokrivci in del teh se vedno izmaže kot priča. Posledica vsega tega je, da bo tudi najbolj vesten novinar po vsej verjetnosti obsojen, tisti pa, ki ga vsa javnost dolži kot krivca, po še večji verjetnosti zmagovalac v procesu, ker pač tako hočejo neverjetne določbe tiskovnega zakona.

K vsemu temu pa prihaja še cela vrsta drugih težav, ki onemogočajo vsako svobodo tiska. Na eni strani prevelika zaposlenost novinarjev, da sploh ne utegnejo zbirati dokazni material, na drugi strani silni pravdni in še silnejši odvetniški stroški, vprašanje odškodnine in včasih naravnost drakonične kazni, skratka, same določbe, ki so svobodo tiska docela ubile.

Škodo od tega pa ima država in prebivalstvo, dobilek pa aferisti in ljudje, ki so se proti državnemu imetju zagrešili. Zakaj po današnjem tiskovnem zakonu je vsako preganjanje korupcije nemogoče in edino poslanci lahko s svojo imuniteto napišejo še kako ostrejšo besedo. Vse drugo pa mora molčati, ali pa pisati po takih ovinkih, da je že čisto vseeno, če sploh molče.

In tako je bilo mogoče, da časopisi ne morejo braniti niti državnega interesa, kadar ga ogroža brezvesten zasebnik. Zadostuje, da ena črka ne drži in brezvesten špekulant bo dobil polno zadostne, patriotičen novinar pa bo odšel v zapor.

Ravno te dni smo doživeli tak slučaj, ko so bili težko ogroženi ne samo državni, temveč tudi materialni interesi državljanov, in vendar ni mogel noben list nastopiti v obrambo javnih interesov. In to je vzrok, da pišemo o potrebi temeljite reforme tiskovnega zakona.

Ni nimamo proti temu, če tiskovni zakon temeljito ščiti čast zasebnika in le pozdravljamo, če izginijo iz našega tiska oni osebni napadi, ki so bili zlasti ob volitvah edina modrost političnih strank. Toda ta zaštita ne sme iti tako daleč, da postane zaštita aferistov in da je dokazno postopanje sploh onemogočeno.

Odveč bi bilo naštevati še vse druge neverjetne napake tiskovnega zakona, ker jih je premnogo. Toda glavno napako treba predvsem poudariti in ta je, da sedanji tiskovni zakon pod izgovorom zaštite osebne časti, ščiti vse one, ki te časti ne zaslužijo, ker so škodljivci javnosti in države.

Sedanji tiskovni zakon je treba zato čim preje reformirati in čas bi že bil, da bi novinarji to zahtevo objavljali tudi

Seja finančnega odbora.

CELO ŽERJAV ZA UNIVERZO V LJUBLJANI.

Beograd, 13. decembra. Včeraj popoldne se je na seji finančnega odbora nadaljevala diskusija o proračunu v načelu.

Dr. Žerjav je zelo ostro kritiziral ves proračun, zlasti finančni zakon, v katerem se je težko ali sploh nemogoče spoznati. Pravi, da je treba finančni zakon vnovič tiskati in ga razložiti vsaj tako, da se v njem ne poziva na razne uredbe in odredbe od štirih let nazaj, nato govori o posameznih postavkah v finančnem zakonu in pravi, da je nemoralno (!) menjati pozitivne zakone s splošnimi uredbami. (A ko je bil dr. Žerjav v vladi, se je delalo isto!) Z vprašanjem univerz ni treba hiteti. Treba je računati s psihologijo in ambicijo naroda, ki je imel svojo univerzo že v francoski dobi. Sem pristaš edinstva, a to edinstvo se ne sme izvajati iz Beograda, ki ni pokazal ambicije, da bi postal naš kulturni centum (To pravi danes dr. Žerjav!) Ako se tako dela, bi se mogla ideja narodnega edinstva kompromitirati. (Nobena vlada ni to edinstvo tako kompromitirala, ko vlada PP.) Dalje kritizira proračun s tehnične in finančne strani in pravi, da se iz njega ne razvidi, kaj je kdo plačal in kaj ima dobiti. (In ko ste bili Vi, dr. Žerjav v vladi, ali je bil proračun boljši? Vpr. ured.) Eksekutiva se nahaja do 95 odstotkov v rokah Srbijancev. Poudarja, da plačuje Srbija nesorazmerno manj davkov ko prečanski kraji in kot primer navaja davek na poslovnih promet. Prosi ministra, da vse to pojasni in da uvaža njegove pripombe.

PRAVILEN ODGOVOR RADIĆU.

Nato je podal Franc Smodej tole iz-

javno: Stjepan Radić je na zadnji seji finančnega odbora govoril o redukciji ljubljanske univerze in prepustil ljubljanski univerzi samo montanistiko. Druge fakultete, ako sem dobro razumel, bi lahko Slovenci posečali v Zagrebu, ker je Zagreb tako blizu Slovenije. Slovenci zavračajo tako tutorstvo Stjepana Radića nad Slovenijo in njenimi interesi. Kaj bi rekel Radić, ako bi kdo od Slovencev predlagal, da naj se nekatere fakultete v Zagrebu reducirajo zato, ker imajo Srbi in Hrvati isti jezik in da so zato nepotrebne nekatere fakultete v Zagrebu. Radić bi se opravičeno bunil v tem slučaju. Mi Slovenci stojimo neomajano na stališču, da naš narod (Čujejo se vzkliki: Kakšen narod?) mora imeti popolnoma neokrnjeno univerzo in da se kultura in kulturne potrebe naroda cenijo ne samo po številu prebivalstva, ampak po pridobitvah njegove kulture in po relativnih njegovih kulturnih potrebah. Zato najenergичneje odklanjamo tutorstvo Stjepana Radića nad kulturo našega naroda, za katero ni Radić nič prispeval, ampak je naš narod s svojo lastno silo dosegel sedanjo kulturno stopnjo. Ako plača davek za svoje šolstvo, mora zahtevati tudi državni prispevek za svoje kulturne potrebe. (Predavac: Ima smisel samo, ako poveste, da boste glasovali proti členu 44. finančnega zakona). Smodej: Pravim, da stvar v vladi še ni rešena in bo se o njej še govorilo. To je samo predlog. (Predavac: Vaša izjava pa vendar nima smisla, ako boste glasovali za ta predlog.) Smodej: Ne bomo glasovali za ta predlog.

Predsednik finančnega odbora Šečerov ugotovi, da sta se javila za besedo Joca Jovanović in dr. Krajač in zaključijo sejo. Prihodnja seja bo danes ob 4. popoldne.

SLAVA NA DVORU.
Beograd, 13. decembra. Danes slavi kraljevski dom svojo slavo Sv. Andreja. Popoldne ob 9. bo sekanje kolača v dvorni kapeli, ki mu bo prisostvoval ožji krog pozvanih.

PRINC PAVLE V BUKAREŠTI.

Bukarešta, 13. decembra. Princ Pavle in princesi Olga in Jelisava so prispele v Bukarešto. Na kolodvoru sta jih pričakovala princesa Ileana in naš poslanik Čolak-Antić.

REKONSTRUKCIJE VLADE NE BO.

Beograd, 13. novembra. Velja Vukičević še vedno ni določil, kdaj bo sklical radikalni klub. Radikali mislijo, da se bo sklical seja kluba v sredo, ko se sestane demokratski klub. Vukičević zavrača vse vesti o rekonstrukciji vlade in ne misli izvršiti kake politične izpremembe. Stremi za tem, da se sporazume s svojimi prijatelji glede sklicanja kongresa radikalne stranke. Kongres naj bi se sestal v začetku februarja ali koncem januarja. Vukičević je razposlal strankarskim organizacijam okrožnico glede organizacije in priprave za kongres. Vukičević odlaga vsa druga vprašanja, dokler se ne reši to vprašanje.

PREDLOG O DEETATIZACIJI TELEFONA.

Beograd, 13. decembra. Minister pošte in telegrafa Kocić je predlagal mi-

po listih, ne pa samo na svojih kongresih.

Tisk mora biti svoboden, to ni samo zahteva demokracije, temveč je tudi v interesu države in vseh davkoplačevalcev.

ZA VARNOST V JUŽNI SRBIJI.

Beograd, 13. decembra. Včeraj od 7. do 9. in pol je bila v predsedništvu vlade konferenca med Veljo Vukičevićem in velikimi župani iz Vranje, Skoplja, Bitolja in Štipa. Te konference se je udeležil tudi načelnik oddelka javne varnosti v ministristvu notranjih del Lazić. Na konferenci se je razpravljalo o merah, ki jih je še treba ukreniti za popolno varnost na jugu. Vsi veliki župani so poročali o prilikah svoje oblasti in o korakih, ki so jih storili za zaščito prebivalstva pred makedonskimi juščimi. Ako se bodo dogodili novi vpadi makedonskega komiteta, bo storila vlada vsekakor v Sofiji nove korake.

GRČIJA BO STAVILA NAM NOVE PREDLOGE.

Atene, 13. decembra. »Elefteron Vina« javlja, da bo Mihalokopulos po končani konferenci z Briandom, ko se povrne v Atene, podal v Beogradu nove predloge za ureditev grško-jugoslovenskih odnosov. Trdi se, da je Jugoslavija pripravljena sprejeti te predloge.

JUTRI SEJA SKUPŠČINE.

Beograd, 13. decembra. Na prvi seji narodne skupščine dne 14. t. m. bo odgovoril pred predhom na dnevni red namestnik ministra financ dr. Spaho na vprašanje narodnega poslanca Vasilje Trbića o zatvoritvi skladišča nepredelane tobaka v Bitolju in Kruševacu.

Bobrero pri Marinkoviću.

Beograd, 13. decembra. Včeraj je posetil italijanski poslanik v Beogradu Bobrero dr. Marinkovića in se mudil pri njem dalje časa. Istotako je posetil včeraj Marinkovića poljski poslanik Oken-ski.

Glede na poset Boברה se v političnih krogih naglašja, da so poseti v zadnjih dneh v zvezi s prizadevanji, ki se delajo, da bi prišlo do iskrenega zblizanja med nami in Italijo. Znano je, da se poleg tega dela tudi v Parizu na tem, da tudi Francija pride do čim srčnejših odnosov z Italijo.

Vprašanje se smatra za zelo resno in težko zaradi pogoja in zahtev, ki jih stavi Italija in so sedaj še popolnoma neznane, a se dajo slutiti. V političnih krogih se pripisuje tem posetom velik pomen, in to tem bolj, ker se misli, da je sedaj nastopil ugoden moment, da politika obeh držav krene na drugo pot. Sicer pa se smatra, da bi vsaka poostrotev odnosov lahko privedla do težkih posledic.

ITALIJANSKE ZAHTEVE.

Pariz, 13. decembra. Po vesteh iz Ženeve je zvedela sedaj francoska javnost prvokrat o napetih odnosih, ki vlada med Francijo in Italijo. Značilno je pisanje lista »Information«, ki po dobljenih informacijah z merodajne italijanske strani tako resumira italijanske zahteve: 1. Priznanje italijanske suverene moči na Balkanu, zlasti še na Jadranu. 2. Primerna modifikacija francoske politike. 3. Francija se mora obvezati, da ne bo podpirala Jugoslavije in njeni protitalijanski politiki. 4. Rešitev italijanskega vprašanja v Tunisu in 5. Francija se mora odreči svoji dosedanji fašistični politiki.

Isti dopisnik javlja, da je italijanska vlada voljna vzpostaviti normalne diplomatske odnose s Francijo le takrat, ako se izpolnijo ti pogoji. V Rimu smatrajo, da bi bil brezuspešen vsak začetek pogajanj, dokler italijanska vlada ne bo imela jamstva, da bodo te zahteve brezpogojno sprejete.

POLICIJA POMAGALA PRETEPATI ŽIDE.

Bukarešta, 13. decembra. V Bukarešti je bil o priliki demonstracij ranjen ameriški kapetan Keler. Ta pravi, da je gledal, kako so študenti razbijali trgovine, a policija in žandarmerija sta jim pomagale. Rumunski študenti so vedeli, da je on ameriški oficir in so ga ravno zaradi tega napadli in ga hoteli ubiti. Študenti so ga pustili ranjenega ležati, ker so mislili, da je mrtev.

RUMUNSKI ŠTUDENTI SE NE MIRUJEJO.

Bukarešta, 13. decembra. Študenti vseučilišča v Jassyju so proglasili stavko zaradi prepovedi manifestacij. Skupina študentov je šla po ulicah in razbijala židovske sinagoge in trgovine. V sinagogi je bilo 30 židov, ki so jih nabili. Vojski se je posrečilo narediti red. Aretiranih je bilo 30 študentov. Tudi v Bukarešti je vojska zasedla vse židovske ustanove.

Kakor javljajo iz Erdeljskega, je zaprla tam policija okrog 200 študentov, od katerih jih je bilo 50 izpuščenih na svobodo.

Bukarešta, 13. decembra. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da se kaznujejo vsi krivci izgrediv v Velikem Varadinu. Upravnik mesta v Velikem Varadinu in Kološvaru in večje število državnih uradnikov bo izmenjanih.

Sport.

Avstrija porazila Češko-slovaško v meddeželni plavalni tekmi 48 : 39. V nedeljo se je vršil v dunajskem Dianabadu drugi del meddeželne tekme med Avstrijo in Češko-slovaško. V trdem boju je zmagala Avstrija v hrbinem plavanju, umetelnem skakanju in štafetnem plavanju 3 X 100, dočim so zmagali Čehi samo v prostem stilu na 400 m. Pri tem je postavil Čeh Belik v hrbinem plavanju kot drugi nov češki rekord na 100 m v 1:18.6. V umetelnih skokih se je vršil vroč boj med Avstrijem in Staudingerjem v Čehom Ballaszom, ki ga je Staudinger v krasnem stilu odločil sebi v prid. V damskih tekmah je postavila gđ. Frici Löwy nov avstrijski rekord na 300 m v prostem stilu v 4:48.8, dočim je v isti točki Čehinja Friedländer kot tretja prispela na cilj v češkem rekordnem času 5:08.1. V waterpolo-tekmi sta dosegli obe moštvi 2 : 2 in ker po podaljšanju igre noben team ni mogel odločiti boja sebi v prid, je nastopil žreb, ki je odločil Avstriji v prid, ki je dobila s tem dragoceno častno darilo.

Teniške vesti. Termini za Davisov pokal v letu 1928 so sledeče določeni: 1. runda najkasneje dne 8. maja, 2. runda najkasneje dne 20. maja, 3. runda najkasneje dne 1. junija, predzadnja runda najkasneje dne 24. junija. Končna runda v evropski coni leži med 18. in 15. junijem, ona v ameriški coni se odigra med 20. in 22. julijem in iz zivalna runda med 27. in 29. julijem. — Wimbledonki All England Club, ki priredi vsako leto največji svetovni turnir, je povabil znanega češkega igrarja Karla Koželuha za poletje 1928 v Wimbledon, kjer bo angažiran za dobo šest tednov kot učitelj tenisa. »Daily Telegraph« prinaša tudi obširno poročilo teniške rodbe Koželuh v Pragi in pohvalno omenja številne uspehe Karla in njegovega brata Jana, ki je čehoslovaški amaterski prvak. — Svetovni prvak Karel Kažuloh je v Beanlieu-u sur Mer v nekem trainingsmatchu gladko porazil svojega tekmeča, Poljaka Najucha 6 : 0, 6 : 3, 7 : 5.

Morski lev kot trainings-partner. Znani trajnostni plavalec Oto Kemmerich bo svoj training na ta način organiziral, da bo pri svojih dolgotrajnih plavanjih mladega morskoga

leva jemal seboj kot spremljevalca. Kakor se doznava, si je Kemmerich pri trdni Haggenbeck nabavil dveletnega morskoga leva in ga tako dresiral, da ga pri treningu spremlja. Od srede decembra naprej namerava plavati vsako nedeljo dvanaest ur, nakar bo o Veliki noči 1928 poskusil v Hamburgu zboljšati svoj svetovni rekord v trajnostnem plavanju na 48 ur. Razun tega bo Kemmerich vnovič skušal preplavati Kanal, pri čemur ga bo tudi spremljal morski lev.

Gospodarstvo.

× **Revizija trgovinske pogodbe z Avstrijo in Kmetijska družba.** Kmetijska družba za Slovenijo je sklicala anketo kmetijskih korporacij, ki naj prouči zahtevo avstrijskih delegatov pri pogajanjih zaradi revizije trgovinske pogodbe z Avstrijo. Anketa je sklenila odločno protestirati proti zahtevam Avstrije, ki ogroža obstoj predvsem naše živinoreje in prasičereje, pa tudi pridobivanja bučnega olja. Na podlagi tega sklepa je družba sestavila primeren protest in ga poslala vsem merodajnim činiteljem v Sloveniji kakor tudi v Beogradu, v katerem jih opozarja na usodne posledice za kmetijstvo v Sloveniji, če bi naša delegacija v tem oziru kaj popustila Avstriji.

× **Protest proti znižanju uvozne carine na vino.** Kmetijska družba je na kmetijsko in trgovinsko ministrstvo naslovila odločen protest proti nameravanemu znižanju uvozne carine na grško in francosko vino, katero ugodnost so baje dovolili naši delegati pri trgovinskih pogajanjih z Grčijo in Francijo. Slovenskemu vinogradništvu sicer ne grozi od teh strani prehuda konkurenca, ker dolgi transport preveč obremeni blago. Pač pa obstoji najhujša nevarnost od strani italijanskih vin, ker moramo glasom pogodbe iste ugodnosti dovoliti tudi Italiji. Kmetijska družba, kot zastopnica celotnega kmetijstva Slovenije, je glede te nevarnosti, ki grozi slovenskemu vinogradništvu, opozorila tudi vse merodajne činitelje v Sloveniji in v Beogradu, da se pravočasno zavzamejo za to vprašanje.

× **Vinski sejem in razstava v Ivanjkovcih.** Dne 7. t. m. se je vršil v Ivanjkovcih III. vinski sejem in razstava vin. Iz poročila po-

vzemamo, da se je pridelalo v mariborski oblasti na 14.895 ha vinogradov leta 1925 393.635 hl, t. j. na ha okoli 26 hl, l. 1926 117.645, t. j. na ha okoli 8 hl, l. 1927 pa 135.272 hl, t. j. na ha okoli 9 do 10 hl vina.

BORZE,
12. decembra.

Ljubljana. Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 7.995 do 8.025 (8.01), London 276.70 — 277.50 (277.10), Newyork 56.59 — 56.79 (56.68, 56.70), Praga 167.99 — 168.79 (168.39), Trst 306.56 — 308.56 (307.125, 308).

Zagreb. Dunaj, 7.995—8.025, Berlin 13.543 do 13.573, Budimpešta 9.93 — 9.96, London 276.7 — 277.5, Newyork 56.605 — 56.805, Pariz 223 — 225, Praga 167.97 — 168.77, Trst 306.375 — 308.375, Curih 1094.1 do 1097.1.

Curih. Beograd 9.125, Berlin 123.625 Newyork 517.65, London 25.28125, Pariz 20.2825, Milan 28.03, Praga 15.35, Budimpešta 90.6250, Bukarešta 3.20, Sofija 3.745, Varšava 58.10, Dunaj 73.

Blagovna tržišča.

Ljubljanska blagovna borza (12. decem.). Les: Zaključenih je bilo 15 vagonov, in sicer 10 vagonov bukovih drv, meirskih, zdravih, suhih, 10% ekroglic, fco vagon meja po 22.50, 2 vagona meirskih drv (bukov, gaber, hrast) fco vagon meja po 20.50 in 3 vagona tramov merkatnih, od 8-8 do 19-24, 4-10 m, po koučevi noti, fco vagon Sušak po 310.

DIJAŠKI IZGREDI V RUMUNJI IN NJIHOVI VZROKI.

Na Rumunskem vlada zoper red in mir. Vpraša se, zakaj je prišlo do dijaških izgrediv.

Rumunski dijaki so precej bolj vročkrvni in radikalni kot dijaki v srednji in severni Evropi. Rumunski študent študira navadno dolgo, tako da je na rumunskih univerzah dosli dijakov, ki so se udeležili svetovne vojne kot frontni bojevniki, skoraj vsi drugi pa so se udeležili vojne kot skavti-prostovoljci in pomočniki svojih starejših

kolegov. Skratka: bili so priče ogromnega napora rumunskega naroda. Razumljivo je torej, da so opazovali nacionalistično navdahnjeni dijaki z veliko nejevoljo, kako se je nateplo v državo, ki je bila ustvarjena z velikimi žrtvami na stolice Židov, v katerih vidijo samo parasite na državnem telesu. Točne statistike o številu Židov na Rumunskem ni, dijaki trdijo, da jih je okoli 2 milijona. Priselili so se za časa, ki je bila Rumunska nevalna, iz Galicije in Bukovine, po končani vojni pa še iz Rusije. Samo v Bukarešti živi danes okoli 300.000 Židov. Sicer nastopajo rumunski dijaki pogostokrat tudi proti Madjarom in Bolgarom, toda najvažnejša točka njihovega programa je antisemitizem.

Rumunski dijaki nastopajo proti Židom vsako leto po parkrat, pri predavanjih, v laboratorijih in na ulici. Policija je na take demonstracije pripravljena ter jih navadno takoj v začetku uduši. Demonstranti se aretirajo in odvedejo na policijo, v najhujšem slučaju dobe po par dni zapora.

Do največjih demonstracij pride ob priliki letnih kongresov nacionalističnih dijakov. Letos se je vršil kongres narodnih krščanskih visokošolcev v Velikem Varadinu, torej v mestu ob madjarski meji. Tam se je zbralo okoli 5000 dijakov. Vedelo se je, da bo kongres obenem demonstracija proti Madjarom in njihovi protirumunski politiki. Govori poedinih delegatov so bili zelo ognjevit ter so se tikali večinoma Madjarov in Židov. Prišlo je sicer res do večjih izgrediv, nikakor pa ne do takih, kakor poročajo tatarske vesti iz Budimpešte. Red je bil hitro vzpostavljen, tembolj, ker so bili dijaki nastopajni po večini v vojašnici. Po poslednjih vestih iz kompetentnih virov iz Bukarešte pri kravalih ni bil nihče ubit. Varaždinske oblasti so ugotovile, da so provocirali izgrede tuji provokaterji. Kongres rumunskih visokošolcev je bil trn v peti madjarskim novinarjem, ker je bilo to prvič, da je prišlo na rumunskem teritoriju do demonstracij proti Rothermere-ovi akciji in proti madjarskemu prizadevanju za revizijo triansonske mirovne pogodbe.

Materialno škodo bo poravnala rumunska vlada.

Hja Erenburg:

102

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(iz ruščine prevedel S. L.)

40.

Mnogo gorja — mnogo ljubezni.

Jeanne se je z Zaharkévičem peljala na Vindavski kolodvor. V Moskvi je prebila samo dva dni, pa kakšna dva dneva! Jeanne ni bila mehkužna in je tako dobro poznala zimo, kakor nenaševski gozd. Zanjso se je začel otožni bolestni maj tisto minuto, ko je stopil tovariš Šablov na prag hiše v Nenaševem; takrat je Jeanne zajokala, kar ni spravilo v majhno zadrego tovariša Šablova, ki je znal vse, ni pa vedel, kaj mu je storiti, če ljudje jokajo. Te solze so bile za Jeanne-o ko ledohod, ko se reka oprosti zimskih okovov. Po stricu, Gastonu in panu Kabotinskem je spet govorila s človekom, ki ni mogel ne z mandatom, ne z usnjatim jopičem in ne s štatutom »Lige časa« prikriti navadnega človeškega sočutja.

Vsemu temu je sledilo srečanje z Zaharkévičem, z dobro, dolgoou pestunjo. V Moskvi torej ni bila samo Devetruska prečna ulica, Neichenson in červonci, tam je bil tudi Zaharkévič. Gotovo je v Moskvi še več

Zaharkévičev in vsi lestenci »Empir-a« niso mogli zatemneti mehkega sijaja dobrih oči. Res je, da so te oči bolj sijale v Feodosiji, kjer je gorela edina svetilka na nabrežju, kakor pa v bleščeči Moskvi, vendar so pa sijale ravno tako, ko prej. Iz teh oči je sijala zavest, da se morajo svetiti na ves svet in da bodo morali lestenci »Empir-a«, bara »Gavernic« in kazine v San-Remu ugasniti. Siromašna sobica, kjer je živel Zaharkévič, je napravila na Jeanne-o globok vtis. Še celo njegova ljubljena Bella je hodila v strganih čevljih. Vsa skromnost opreme je bila v presenetljivem nasprotju z bleskom oživljene Moskve. Zaharkévič je bil pa preveč zaposlen, da bi o tem premišljeval. On je delal.

Prihod Jeanne-e ga je silno razveselil. Često se je spominjal, nikdar si pa ni mislil, da se bo temnopolta incemka kdaj vrnila v Rusijo. Ko se je vrnil iz doneckega rajona, ga je doma čakalo drobno pisemce s sledovi solza. Takoj je pisal Šablovu in tako je prišla Jeanne v Moskvo. To je veliko veselje.

Zaharkévič je vedel, da njegovo veselje nikogar ne zanima in da rabi Jeanne pomoč. Zato ji ni govoril o svojih čustvih in le po njegovem laskovem pogledu in udanih kretanjah je Jeanne lahko uganiła, kaj se godi v

njegovi duši. Uganila je, ni imela pa časa, da bi se pečala z Zaharkévičem. Oba dva dneva je švigala po Moskvi in vpraševala, ni li komu kaj znanega o Andreju.

Tudi Zaharkévič sam je bil v skrbeh, ker že tri mesece ni bilo nič znanega o Andreju. Tudi v Kominterni niso nič vedeli. Mogoče je aretiran in sedi skupaj s francoskimi tovariši. Zaharkévič je na vse načine pomirjeval Jeanne-o. Tešil jo je ko dete, ko včasih svojo Bello, če je padla in se pobila po nosu.

Ljubezen Jeanne-e in Andreja se je zdela Zaharkéviču čudovito lepa. Oba je ljubil. Ljubil je njuno ljubezen, nežno, visoko, ozarjeno od opasnosti, gorja in ločive. Za oba je bil srečen in nesrečen. Njegovo čuvstvo do Jeanne se mu je zdelo malenkostno in brezpomembno. Ali more Zaharkévič sploh ljubiti? In dobra pestunja se je jezila nase in se bala po pasje udano, ljubeče pogledati na Jeanne-o.

V Kominterni je neki zasmehljiv, trdosrčen človek, ki so ga zaporedoma izgnali iz vseh držav, poslušal Jeanne-o, njeno prošnjo in se je nehal smejeti. Kuga in človeški družbi nevarna bomba je Jeanne-o prosto, po človeško razumela. Z lahkoto otožnosti je rekel Jeanne-i:

— Odidite! Tukaj so naslovi. Vzdignite vseh...

Ravnatoko se je vedel napram Jeanne-i nekdo iz komisarijata za zunanje zadeve. Poslušali so jo povsod in povsod je vzbudila sočutje. V Moskvi se ni več čutila za tujko. V tem ogromnem mestu, ki je preživel toliko težkih let, kjer je sleherna družina poznala gorje in težke izgube, v tem grenkem mestu ni izumrla ljubezen. Tukaj so ljubili, kakor nikjer na svetu. In v srcu Jeanne-e je vzkliła nova, široka, splošna ljubezen.

Ko se je Jeanne toplega, tihega večera peljala z Zaharkévičem skozi Moskvo, jemljóč od nje slovo, je nemo zrla na rahlo zelenino buljevarjev, na luči v Kremlju, na šepajoče starke, na divje, absurdno, čudovito mesto, na najbolj zmešano in najbolj junaško, na trudno, grenko, novo mesto — Moskvo.

Do vlaka je ostajalo časa celo uro. Zaharkévič je nekam izginil, najbrže je stopil po vozovnico. Jeanne je sedela v bufetu. K nji je pristopil staričav človek, ki se je plaho ozrl naokoli, če ni v bližini nosačev, in je tiho vprašal:

— Mogoče mi dovolite, da vam ponesem prtljago v vagon?

(Dalje prih.)

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon štov. 2399.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavija vse v to široko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

- Širite -

»Narodni Dnevnik«!

Koks - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2066

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Išče se

stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter dveh sob v centru mesta. Plača se dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

CENTRALA:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

PODRUŽNICE:

Belača, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Spilj, Gorica, Trst. — AGENCIJA: Logatec.

Se priporoča za vse bančne posle.

Delniška glavnica Din 50.000.000.—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000.—Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 2261, 2413, 2502 in 2504.